

SENDERISME A VALÈNCIA

GUIA PER A
DESCOBRIR
A PEU
LA PROVÍNCIA
DE VALÈNCIA

INTRODUCCIÓ

Descobrir a peu la província de València

L'evolució constant del turisme ens porta a oferir productes nous on el visitant se senta particip i compartisca, en la destinació triada, experiències que li resulten enriquidores i inoblidables. Caminar, com diu l'autor, és la manera de viatjar més natural i en la qual més se sent l'entorn que ens envolta. De vegades, en el transcurs d'unes vacances, tractem d'acostar-nos a aquells llocs on puguem sentir l'essència d'un paisatge o integrar-nos en la cultura tradicional que hi perviu. Lluny de la competitivitat, el senderisme és una activitat perfecta a l'abast de totes i tots, per a prendre el temps amb calma, gaudir en companyia i viure grans moments.

La Diputació de València, tant de manera directa com indirecta, sempre ha estat darrere dels projectes per al foment del senderisme com a activitat turística sostenible. El fet de caminar o senzillament de passejar pel camp o la muntanya es podrà fer amb tota la informació aportada, amb major seguretat i amb totes les garanties, especialment en aquells itineraris dissenyats per a recórrer en família.

Una vegada més, el geògraf i escriptor José Manuel Almerich, autor de reconegut prestigi en la divulgació del patrimoni cultural i natural, ens ofereix amb els seus textos i imatges una selecció dels recorreguts de major interès, començant pels senders històrics de gran recorregut fins a les rutes senzilles per a fer amb els més menuts, en clara vocació de turisme familiar. Una guia que arreplega per al gaudi de tots les millors propostes senderistes de les comarques valencianes ●

SENDERISME

Eix fonamental del turisme sostenible

Caminar és la manera més natural de viatjar i aquella en la qual se sent millor el món que ens envolta. Quan l'excursionisme, com a forma més o menys organitzada en grup o individualment, es fa sobre senders marcats, es denomina senderisme. El senderisme, amb un cert matís esportiu, podríem definir-lo com 'l'excursionisme per senders senyalitzats inclosos en el projecte de les federacions de muntanyisme i homologats per estes a escala internacional', encara que per a nosaltres l'accepció és molt més àmplia i abastaria qualsevol excursió per tota mena de senderes, marcats o no. El senderisme com a activitat turística sostenible era practicat tradicionalment pels clubs, les penyes o els centres excursionistes. Però, hui en dia, gràcies a les indicacions dels senders senyalitzats i els mitjans tècnics de què disposem, és possible realitzar tota mena d'excursions de qualsevol nivell i en qualsevol destinació, tant pel nostre compte com per empreses de turisme actiu amb guies especialitzats. Les administracions, i especialment la Diputació de València, han posat tots els seus recursos per a facilitar l'accés i impulsar les visites als entorns rurals més desconeguts. Per a un turista sensible i respectuós, la pràctica del senderisme li regalarà moments inoblidables que no podria viure d'una altra manera, acostant-lo a llocs únics. L'interior valencià atrau des de fa temps turistes de totes les nacionalitats interessats en la naturalesa i les activitats a l'aire lliure. La diversitat paisatgística, gastronòmica i cultural fa que el turista pugui conèixer a peu també comarques pròximes a la mar.

Qualsevol època és bona per a descobrir València caminant. Els cims són idonis a l'hivern per l'excel·lent visibilitat. Els boscos s'impregnen d'un cromatisme especial durant la tardor, per la qual cosa els senders fluvials seran una bona opció, i a l'estiu, si la calor no referma en excés, matinar sempre és una saludable alternativa. A l'abast de tothom, en la pràctica del senderisme hi conflueixen els grans atractius i recursos naturals que ens oferixen les comarques valencianes.

EL RINCÓN DE ADEMUZ

EL ALTO PALANCIA

LA SERRANÍA

LA HOYA DE BUÑOL

LA PLANA DE UTIEL-REQUENA

LA RIBERA

LA CANAL DE NAVARRÉS

EL VALLE DE COFRENTES-AYORA

LA COSTE

LA VALL D'ALBAIDA

Almansa

DE LA MUNTANYA A LA MAR

Un paisatge per a caminar

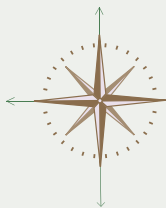
La província de València, i, per extensió, la Comunitat Valenciana, és una de les zones més muntanyenques d'Europa. A més de les platges, el clima temperat, els extensos aiguamolls i les àmplies planures entapissades de tarongers, València té més del seixanta per cent del territori ocupat per muntanyes. Encara que sense ser ex-

cessivament elevades, la complexitat dels seus sistemes estructurals, l'acusat desnivell i els intricats barrancs plens de vegetació convertixen esta terra en una destinació amb multitud de paratges naturals de gran interès, idonis per a caminar.

El turó Calderó, també conegut com l'Alt de Barraques, amb 1.836 m d'altitud sobre el nivell de la mar, és el punt més alt de la Comunitat Valenciana i està situat en els límits de la província de València amb Aragó. Molt a prop d'este, el turó de l'Esparver arriba als 1.747 m. Els dos formen part del Sistema Ibèric i culminen un relleu abrupte i difícil que res té a veure amb les zones litorals. És precisament en esta dicotomia, mar i muntanya, desnivell i plana, turons i llacunes, on radica la riquesa del territori valencià. La diversitat de paisatges, la varietat cultural, els diferents costums i les diferents formes d'adaptació al medi convertixen València en una destinació privilegiada on es pot trobar tot el que un turista necessita. Des de platges d'arena fina fins a cims amb vegetació eurosiberiana. Des de camps cultivats de tarongers fins a barrancs amb abrics rupestres. Paisatges fluvials i vies d'escalada reconegudes a nivell internacional.

Tot este territori està format per un conjunt d'ecosistemes que van des de les dunes litorals fins als quasi 2.000 m d'altitud i oferixen al turista actiu un escenari únic per a caminar. Només ha de triar quin entorn li abellix visitar, decidir-ho en funció de l'època de l'any, combinar un descans a la platja amb una ruta senderista o una travessia hivernal i finalitzar en un confortable hotel en mig d'una mar de muntanyes.

GUIA

SENDERISME A VALÈNCIA

SENDERS LOCALS I DE XICOTET RECORREGUT

Pas a pas per les comarques valencianes

- 01 · El Camp de Morvedre
- 02 · El Camp de Túria
- 03 · La Canal de Navarrés
- 04 · L'Horta Nord
- 05 · L'Horta Sud
- 06 · La Hoya de Buñol-Chiva
- 07 · La Costera
- 08 · La Safor
- 09 · La Serrania
- 10 · La Plana d'Utiel-Requena
- 11 · La Ribera de Xúquer (Ribera Alta i Ribera Baixa)
- 12 · El Racó d'Ademús
- 13 · València
- 14 · La Vall d'Albaida
- 15 · La Vall d'Aiora-Cofrents

CAMINAR EN FAMÍLIA

Per la província de València

- 01 · Barranc de Ferrando
- 02 · El Bosquet de Moixent
- 03 · El Puntal dels Llops
- 04 · El Riu Boilgues
- 05 · El Riu Reatillo
- 06 · La Vall de la Murta
- 07 · La Cabrentà d'Estubeny
- 08 · La Cova de Las Palomas
- 09 · La Devesa del Saler i l'Albufera
- 10 · La Marjal de Pego i Oliva
- 11 · La Marjal dels Moros
- 12 · La Peña Cortada
- 13 · La Ruta del Agua de Buñol
- 14 · La Ruta del Agua de Chelva
- 15 · La Ruta del Agua de Torrebaja
- 16 · Los Chorradores
- 17 · Ruta de Los Pantaneros
- 18 · Ruta de l'Aigua i Ruta del Castell
- 19 · Ruta del Misterio de la Hoz
- 20 · Ruta del Reg Mil·lenari

SENDERS DE GRAN RECORREGUT

Camins que et canvien la vida

- 01 · GR 7 > Del Peloponés a Tarifa
- 02 · GR 10 > De Puçol a Lisboa
- 03 · GR 37 > Vies Pecuàries-La Serrania
- 04 · GR 160 > Camí del Cid
- 05 · GR 236 > Ruta dels Monestirs
- 06 · GR 238 > Terra del Vi
- 07 · GR 239 > Camí de Llevant
- 08 · GR 332 > La Canal

SENDERS LOCALS I DE XICOTET RECORREGUT

Pas a pas per les comarques valencianes

- 01 · El Camp de Morvedre
- 02 · El Camp de Túria
- 03 · La Canal de Navarrés
- 04 · L'Horta Nord
- 05 · L'Horta Sud
- 06 · La Hoya de Buñol-Chiva
- 07 · La Costera
- 08 · La Safor
- 09 · La Serrania
- 10 · La Plana d'Utiel-Requena
- 11 · La Ribera de Xúquer (Ribera Alta i Ribera Baixa)
- 12 · El Racó d'Ademús
- 13 · València
- 14 · La Vall d'Albaida
- 15 · La Vall d'Aiora-Cofrents

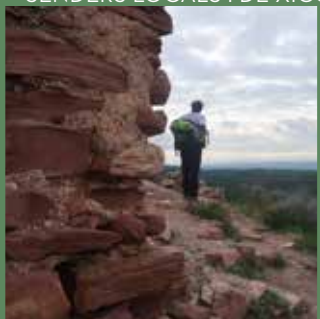
01 EL CAMP DE MORVEDRE

ENTRE ELS PARCS NATURALS DE LA CALDERONA I ESPADÀ

La comarca del Camp de Morvedre, al nord de la província de València, té com a capital la històrica ciutat de Sagunt. La seua privilegiada situació, emmarcada entre els parcs naturals de la serra d'Espadà i la serra Calderona, i banyada per les aigües de la mar Mediterrània i amb platges d'arena fina com les d'Almardà, Corint, la Malva-rosa o Canet, en esta última es conserven extensos cordons dunars, convertixen Morvedre en una destinació turística plena de possibilitats. Un total de 21 senders permeten recórrer tant els parcs naturals com altres espais protegits com la Marjal dels Moros. Tots poden seguir-se amb total seguretat per estar ben documentats i amb la possibilitat de descarregar-se els recorreguts en dos formats per a diferents tipus de GPS.

SENDERS LOCALS I DE XICOTET RECORREGUT

02 EL CAMP DE TÚRIA

ARQUEOLOGIA I NATURALES

Una vintena de senders homologats ens endinsen en la comarca de Camp de Túria, un territori extens i variat que abasta des de la serra de la Calderona fins a la ribera del riu Túria, i des de l'Horta de València fins a les muntanyes d'Alcubles, on connecta amb els primers contraforts muntanyencs de la Serrania. Esta diversitat de paisatges coincideix amb les tres comarques antigues que formen part de l'actual demarcació administrativa, creada el 1970, que eren el Camp de Lliria, la Calderona i la Ribera del Túria. La part central de la comarca, el Camp de Lliria és un territori pla (el Pla), amb alguns pujols de poca altura i més sec que la resta.

SENDERS LOCALS I DE XICOTET RECORREGUT

03 LA CANAL DE NAVARRÉS

A LES PORTES DEL GRAN DESERT VALENCIÀ

La Canal de Navarrés és una de les comarques amb major quantitat de camins senyalitzats de tota la Comunitat Valenciana. Ben documentats i amb el recorregut corresponent, poden seguir-se amb total seguretat. Anna, Bicorp, Bolbaite, Chella, Estubeny, Millares, Navarrés i Quesa compten amb un bon nombre de senders de xicotet recorregut homologats, a més d'una sèrie de rutes al voltant del municipi, on destaquen especialment les rutes ornitològiques, estes últimes de baixa dificultat i ideals per a fer amb xiquets, on l'observació d'aus es convertix en l'objectiu principal per als més menuts.

04 L'HORTA NORD

L'HORTA HISTÒRICA DE VALÈNCIA

Al nord de la ciutat de València es troba una comarca creada pel Túria, assentada sobre terres al·luvials al costat de la mar i que és un paisatge únic en el món per la fertilitat i la distribució de l'aigua, regulada i legislada, des de temps immemorial. L'Horta de València s'estén des de Puçol fins a l'Albufera, i es dividix segons s'estiga en la part septentrional del riu (Horta Nord) o en la part meridional (Horta Sud). Este extraordinari paisatge, d'horitzontalitat infinita, és obra de l'home i va nàixer en l'època de l'Imperi Romà quan s'hi va fundar la ciutat de València com a centre estratègic per al descans i la hibernació dels soldats en les seues campanyes per la península Ibèrica.

SENDERS LOCALS I DE XICOTET RECORREGUT

05 L'HORTA SUD

ENTRE EL SECÀ I
L'HORTA TRADICIONAL

Torrent i Picassent són les poblacions de l'Horta Sud que posseïxen senders homologats als seus termes municipals. Catarroja té senyalitzada, dins del Parc Natural de l'Albufera, una ruta que discorre des de la població fins al port de Catarroja i des d'allí al Tancat de la Pipa, al costat de la desembocadura del barranc de Xiva, al mateix llac de l'Albufera. El recorregut permet conèixer diversos llocs d'interés del parc natural i s'hi pot apreciar la preservació de la biodiversitat natural de l'Albufera. Un altre paisatge totalment diferent és el que ens oferixen les sendes locals i de xicotet recorregut de Torrent, al límit entre l'horta tradicional i les terres de secà.

SENDERS LOCALS I DE XICOTET RECORREGUT

06 LA HOYA DE BUÑOL-CHIVA

ELS CAMINS DE L'AIGUA

La Hoya de Buñol-Chiva és una depressió envoltada de muntanyes que separen l'altiplà de Requena de la plana litoral valenciana. Morfològicament la comarca es compon de la foia estricta, la serra de Xiva i la serra de la Malacara, entre les quals passava l'antic camí de las Cabrillas de València a Madrid, hui convertida en la principal via de comunicació de l'interior cap a la Mediterrània. Al sud, superbes muntanyes com la serra de l'Ave, la serra de Martés, l'Albeitar o la Mola de Cortes delimiten un territori abrupte i, en molts casos, quasi inaccessible. Un total de vint rutes homologades, de les quals la meitat són de xicotet recorregut i l'altra meitat sendes locals, ens permeten descobrir la comarca.

07 LA COSTERA

LA GRAN DESCONEGUDA

Les guies de senderisme de la Costera, amb un total de 30 propostes, 13 de les quals són senders homologats per la federació i la resta, camins històrics perfectament descrits i ben documentats, són, sense cap dubte, de les guies més completes de la província de València. Turisme la Costera ha tractat el senderisme i el cicloturisme amb una gran sensibilitat, fent les rutes molt atractives al visitant i mostrant el millor del seu territori. A més de la descripció ruta per ruta, està la possibilitat de descarregar en format PDF per a portar-la al damunt, com també les tres guies completes, amb imatges de gran qualitat, perfils i connexió als tracks per a seguir-les sense problema.

SENDERS LOCALS I DE XICOTET RECORREGUT

08 LA SAFOR

EL GRAN BALCÓ ENFRONT DEL MEDITERRANI

La Safor és la comarca més meridional de la província de València. La comunió de la muntanya amb la mar i la verticalitat en tan poc espai convertixen este territori en un paradís per al senderista, que passa de les extenses platges d'arena fina i les seves dunes als mil metres d'altitud en el cim que dona nom a la comarca. Entre els dos ecosistemes, un tapís de tarongers esquitats de palmeres i cases senyorials. I també de castells i palaus que testimonien la força de la història forjada pels Borja. La comarca de la Safor és la que posseix el major nombre de senders aeris, aquells que discorren pels camins més elevats amb l'ampli panorama del Mediterrani.

SENDERS LOCALS I DE XICOTET RECORREGUT

09 LA SERRANIA

PER TERRES DE L'ALT TÚRIA

La comarca de la Serrania, també coneguda com la Serrania del Túria o per la denominació turística d'Alt Túria, és la segona comarca més extensa de la província de València, i la primera quant a infraestructures forestals com senders, àrees recreatives, refugis de muntanya o camins d'accés a llocs quasi inaccessibles del canó del Túria. Esta xarxa de pistes es va construir fa algunes dècades amb la finalitat de repoblar les muntanyes de les capçaleres de rius i barrancs per a evitar-ne l'erosió. Hui dia es mantenen per a neteja i prevenció d'incendis. A la comarca hi ha un total de 45 propostes entre senders de xicotet recorregut i senders locals.

10 LA PLANA D'UTIEL-REQUENA

EL PLAER DE CAMINAR ENTRE BOSCOS I VINYES

La Plana d'Utiel-Requena constituïx una comarca valenciana el paisatge de la qual és una continuació de la Meseta castellana, tallada pel riu Cabriol, l'acció erosiva del qual ha format un profund canó fluvial amb paratges de gran força geològica com els Cuchillos de Contreras o les Gorges del Cabriol. La componen nou municipis: Sinarcas, Camporrobles, Fuenterrobles, Villargordo del Cabriel, Venta del Moro, Çaudete de las Fuentes, Utiel, Chera i Requena, amb un total de 24 senders homologats. És molt interessant la ruta ibera de Camporrobles, que t'acosta fins al Parc Arqueològic del Molón, on encara es poden veure les marques dels carros ibers en la roca.

SENDERS LOCALS I DE XICOTET RECORREGUT

11 LA RIBERA DE XÚQUER (RIBERA ALTA I RIBERA BAIXA)

L'ESSÈNCIA DEL GRAN RIU VALENCIÀ

La Ribera del Xúquer és una gran plana al·luvial que s'estén des dels últims contraforts del Sistema Ibèric fins al mateix litoral mediterrani. Terra tremendament fèrtil, regada pel riu des de la construcció de la Séquia Reial del Xúquer, l'origen de la qual es remunta al segle XIII. En realitat, es tracta de dos comarques unides pel riu, la Ribera Alta i la Ribera Baixa. El consorci de la Ribera del Xúquer, que unifica les dos comarques per a potenciar-hi el turisme, ha permés recuperar 26 senders homologats, revisar-los un a un i actualitzar-los amb les noves tecnologies. Tant la guia com el mapa, que permet la ubicació de cada sender, es poden descarregar en PDF.

SENDERS LOCALS I DE XICOTET RECORREGUT

12 EL RACÓ D'ADEMÚS

DE LA MUNTANYA A LA VEGA DEL TÚRIA

Un total de nou senders homologats de xicotet recorregut travessen les terres i els pobles del Racó d'Ademús. Esta xarxa de camins ben conservats unix les poblacions d'Ademuz, Casas Bajas, Casas Altas, Castielfabib, Puebla de San Miguel, Torrebaja i Vallanca. En la seua major part, discorren seguint la ribera del Túria i travessen tot el racó que forma la vall més gran i en la qual s'han assentat la majoria dels nuclis de població. Cal destacar-hi els senders que aconsegueixen les majors altituds de la Comunitat Valenciana, com la Ruta de l'Alt de les Barraques (PR-V 131.8), que passa pel cim del turó Calderó, el vèrtex geodèsic més elevat de les terres valencianes.

13 VALÈNCIA

ENTRE EL PARC DEL TÚRIA
I L'ALBUFERA

La ciutat de València és dels pocs llocs d'Europa on es pot eixir del centre urbà mateix i endinsar-se directament en un parc natural sense travessar carreteres ni polígons industrials. Les vies d'accés tant al Parc Natural de la Devesa i l'Albufera com al Parc Natural del Túria són vies condicionades per a caminar, passejar o pedalejar sense compartir els camins amb vehicles motoritzats. Esta privilegiada ubicació permet, a més de les rutes turístiques o culturals que puguem fer per la ciutat, endinsar-nos en espais naturals que, com el cas de la Devesa i l'Albufera, són una delícia per al senderisme familiar. El jardí del Túria, que travessa la ciutat, ja és un recorregut verd apte per a tots els públics, incloses persones amb mobilitat reduïda.

SENDERS LOCALS I DE XICOTET RECORREGUT

14 LA VALL D'ALBAIDA

TERRES BLANQUES ENVOLTADES
DE MUNTANYES

La Vall d'Albaida és, de totes les comarques valencianes, la millor delimitada geogràficament; està molt cohesionada i és partícip d'una cultura i una tradició amb peculiaritats pròpies que unixen tots els seus municipis. La formen 34 pobles, la capital dels quals és Ontinyent. Al Baidà és un topònim àrab que significa 'la blanca'. Les rutes per la Vall d'Albaida es dividixen en cinc grans grups, amb un total de 26 senders homologats entre PR i SL. Les sendes locals són les més nombroses i també les més freqüentades. La serra del Benicadell és el paratge que més senders té, dels quals el PR-CV 213 de Beniatjar al cim és el més conegut. Per la Serra Grossa, la senda del Cinquantenari PR-CV 306, amb quasi 23 km de recorregut, queda reservada per als senderistes més preparats.

SENDERS LOCALS I DE XICOTET RECORREGUT

15 LA VALL D'AIORA-COFRENTS

CASTELLS I CANONS FLUVIALS EN
TERRA DE FRONTERA

La Vall d'Aiora-Cofrents és una depressió que s'obri al sud-oest de la província de València, està delimitada per la serra Palomera, a occident, i pel massís del Caroig, la Mola de Cortes, pel vessant oriental. Els rius que travessen les terres de la vall són el Zarra, el Cautaban, el Xúquer i el Cabriol, que conflueix amb el riu Xúquer a l'embassament d'Embarcadors, als peus del volcà de Cofrents. Els paratges que formen les moles i els canons fluvials constitueixen un dels majors atractius turístics de la província de València. Un total de 15 senders estan marcats i homologats, alguns són molt coneguts, com el sender de la Cortada a Cortes de Pallás.

CAMINAR EN FAMÍLIA

Per la província de València

- 01 · Barranc de Ferrando
- 02 · El Bosquet de Moixent
- 03 · El Puntal dels Llops
- 04 · El Riu Boilgues
- 05 · El Riu Reatillo
- 06 · La Vall de la Murta
- 07 · La Cabrentà d'Estubeny
- 08 · La Cova de Las Palomas
- 09 · La Devesa del Saler i l'Albufera
- 10 · La Marjal de Pego i Oliva
- 11 · La Marjal dels Moros
- 12 · La Peña Cortada
- 13 · La Ruta del Agua de Buñol
- 14 · La Ruta del Agua de Chelva
- 15 · La Ruta del Agua de Torrebaja
- 16 · Los Chorradores
- 17 · Ruta de Los Pantaneros
- 18 · Ruta de l'Aigua i Ruta del Castell
- 19 · Ruta del Misterio de la Hoz
- 20 · Ruta del Reg Mil·lenari

01 BARRANCS DE FERRANDO I LA CANYADA

LLOMBAI

Distància: 2 km

Desnivell: 38 m

Localitat de partida: Llombai

Comarca: La Ribera Alta

La senda botànica dels Barrancs de Ferrando i la Canyada és un passeig senzill, curt però molt didàctic, que ens endinsa en un dens bosc mediterrani i una part de la Canyada Real d'Aragó, que ve de Montserrat i travessa el terme de Llombai paral·lela al riu Magre. La ruta comença precisament al costat del riu (gual de l'assut) i ascendeix per l'estret sender endinsant-se en el bosc per un camí de pedra. En el punt més elevat de la ruta, ens trobem amb el barranc de la Canyada, al qual descendim, i continuem en direcció sud per l'interior d'este.

CAMINAR EN FAMÍLIA

02 EL BOSQUET DE MOIXENT

MOIXENT

Distància: 3 km

Desnivell: 58 m

Localitat de partida: Moixent

Comarca: La Costera

Si hi ha cap sender per a iniciar els més xicotets en el món del senderisme, este és sens dubte el Bosquet de Moixent. Esta xicoteta ruta de poc menys de dos hores permet conèixer un patrimoni cultural i natural d'increïble bellesa amb tots els ingredients per a motivar la xicalla. No es tracta només de l'embassament, sinó d'assuts, aqüeductes i barrancs que condueixen les aigües a la llacuna, les séquies i els horts. Tot un conjunt històric en un entorn de gran valor en el qual destaquen carrasques centenàries, testimonis del que va ser el bosc primigeni, pinedes i vegetació de ribera.

CAMINAR EN FAMÍLIA

03 EL PUNTADEL LLOPS

OLOCAU

Distància: 5,64 km

Desnivell: 168 m

Localitat de partida: Olocau

Comarca: Camp de Túria

El Puntal dels Llops és un dels poblats ibers més importants de la Comunitat Valenciana, representatiu de la cultura que va habitar les nostres muntanyes des del segle V a. C. fins a l'arribada dels romans. Com a excursió didàctica, és molt recomanable per als més xicotets perquè els permet conèixer com i on vivien els ibers. Un sender ben senyalitzat ens porta fins a l'entrada del poblat, dalt de la talaia del mateix nom. Les excavacions arqueològiques han tret a la llum peces interessants que ens indiquen com eren la vida quotidiana, els ritus i les activitats artesanals. Es fan visites guiades gratuïtes durant tot l'any.

04 EL RIU BOÏLGUES

VALLANCA-ADEMUZ

Distància: 6 km (lineal)
Desnivell: 360 m
Localitat de partida: Ademuz
Comarca: El Racó d'Ademús

Este preciós i magnífic sender transcorre paral·lel al marge esquerre del llit del riu Boïlgues, també conegut com a riu de Vallanca. Este xicotet curs fluvial és afluent del riu Túria, que juntament amb l'Ebron conformen els tres cursos d'aigua millor conservats de l'interior de la Comunitat Valenciana. El riu Boïlgues és un dels ecosistemes fluvials de major puresa de les conques mediterrànies. La ruta fluvial comença en el punt d'informació d'Ademuz, i podem continuar fins a Vallanca. Però, si es va amb xicalla, el millor és fer només la mitat i tornar pel mateix sender abans de començar la zona d'ascens.

CAMINAR EN FAMÍLIA

05 EL RIU REATILLO

SOT DE CHERA

Distància: 2 km (lineal)
Desnivell: 35 m
Localitat de partida: Sot de Chera
Comarca: La Serrania

El Reatillo o riu Sot és un curs fluvial afluent del riu Túria que té una longitud aproximada de 40 km i naix en un altiplà conegut com el Navajo a uns 800 m d'altura. Té un xicotet embassament en el seu curs, el pantà de Buseo i aigües avall, poc abans d'arribar a la desembocadura, passa per la població de Sot de Chera on forma un preciós curs fluvial. Este tram pròxim a Sot de Chera és idoni per a recórrer amb xiquets seguint el llit, entre formes geològiques, gorgs, i estrets envoltats de vegetació frondosa i restes d'un aqüeducte d'origen romà.

CAMINAR EN FAMÍLIA

06 LA VALL DE LA MURTA

ALZIRA

Distància: 1,61 km
Desnivell: 102 m
Localitat de partida: Alzira
Comarca: La Ribera Alta

El Paratge Natural Municipal de la Murta és un dels enclavaments més benvolguts de la província de València. Símbol d'Alzira i de la comarca de la Ribera Alta, situat en el cor d'una xicoteta vall entre les serres del Cavall Bernat i les Agulles, que en conjunt conformen la serra de Corbera, és un lloc emblemàtic amb un microclima molt favorable amb formacions vegetals primigènies del bosc mediterrani. La ruta per la vall de la Murta comença a la porta d'accés i control de visites. Al llarg del recorregut fins al cenobi, podrem identificar un bon nombre d'espècies i una antiga gelera amagada entre la vegetació.

07 LA CABRENTÀ D'ESTUBENY

ESTUBENY

Distància: 2,45 km

Desnivell: 117 m

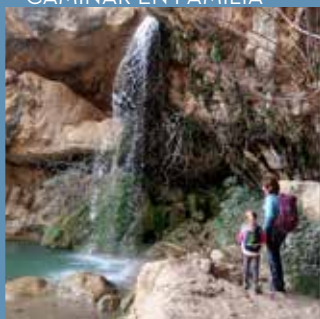
Localitat de partida: Estubeny

Comarca: La Costera

Esta preciosa i intensa excursió ens acosta a un paratge únic en la Comunitat Valenciana. Ací es conserva l'última selva, parlant literalment, existent a la província de València. La Cabrentà és un ecosistema on l'orientació, les condicions d'humitat i la temperatura que es manté estable tot l'any permeten el creixement d'espècies com el lloret, la falaguera, el freixe de flor i el lledoner, que aconseguixen ací dimensions considerables. Altres plantes pròpies de climes atlàntics com l'heura, la sarsa i les lianes creen un ambient màgic que ens transporta a l'època del terciari, on fa milions d'anys estos boscos cobrien tota Europa.

CAMINAR EN FAMILIA

08 LA COVA DE LAS PALOMAS

YÁTOVA

Distància: 7,9 km

Desnivell: 142 m

Localitat de partida: Yátova

Comarca: Hoya de Buñol-Chiva

El riu Juanes forma un dels escenaris fluvials més espectaculars de la província de València. Un riu de muntanya que, en un recorregut molt curt, oferix una mostra excel·lent i variada de formacions geològiques d'enorme bellesa. Estrets canons, cascades de més de 20 m d'altura, coves, gorgs cristal·lins i brolladors creen un ambient únic en el qual l'aigua és l'element primordial d'este espai privilegiat per la naturalesa. El sender local, marcat i ben senyalitzat, part de la població de Yátova, al costat del parc de San Vicente, al nord-oest de la població, on comença el recorregut seguint el traçat de l'antic corriol del riu Juanes.

CAMINAR EN FAMILIA

09 LA DEVERSA DEL SALER I L'ALBUFERA

VALÈNCIA

Distància: 3,42 km

Desnivell: 7 m

Localitat de partida: València

Comarca: València

L'Albufera de València és el major llac d'aigua dolça d'Espanya. Envoltat d'arrossars i separat de la mar per la Devesa, una franja de bosc mediterrani pur, amb platges verges, dunes i brolladors d'aigua, conforma en conjunt el Parc Natural de la Devesa i l'Albufera, segon en extensió de la província de València. Hi ha diferents possibilitats per a visitar el parc natural amb xicalla, però potser els més recomanables són els senders que partixen des del mirador de l'Albufera en la Gola del Pujol. Sempre podem acabar amb un passeig en barca pel llac des de l'embarcador.

10 LA MARJAL DE PEGO I OLIVA

OLIVA

Distància: 4,35 km
Desnivell: 18 m
Localitat de partida: Pego
Comarca: La Marina Alta/La Safor

La Marjal de Pego i Oliva constituïx l'aiguamoll costaner més meridional del golf de València. Es tracta d'un espai mixt, construït a partir de processos naturals i humans. La riquesa ecològica i l'excepcional sistema hidrològic de la marjal van propiciar que es creara el Parc Natural. Per este motiu, el paratge té importants valors científics i educatius que el fan imprescindible de visitar amb xiquets. La ruta circular part de la Font Salada, un brollador que sorgeix tot l'any a la mateixa temperatura i voreja la Muntanyeta Verda. El sender està molt ben senyalitzat i adaptat amb passarel·les de fusta per a salvar els aiguamolls i no danyar la vegetació.

CAMINAR EN FAMÍLIA

11 LA MARJAL DELS MOROS

SAGUNTO

Distància: 7 km
Desnivell: 1 m
Localitat de partida: Sagunto
Comarca: Camp de Morvedre

La Marjal dels Moros és l'últim reducte del gran aiguamoll litoral mediterrani que arribava des de l'Albufera de València fins a Canet d'en Berenguer. Encara així, sorprén per la seua grandària i és un verdader miracle que haja arribat fins als nostres dies. Per este motiu, resulta molt didàctic per als més jòvens, ja que poden aprendre com era el paisatge primigeni del litoral valencià. La ruta recorre el perímetre de la zona humida, passant pel cordó de cudols que hi ha al costat de la mar i unint els diferents observatoris d'aus. L'itinerari comença al Centre d'Educació Ambiental de la Comunitat Valenciana, situat en l'Alqueria dels Frares.

CAMINAR EN FAMÍLIA

12 LA PEÑA CORTADA

CHELVA

Distància: 5 km
Desnivell: 326 m
Localitat de partida: Chelva
Comarca: La Serrania

Entre les localitats serranes de Chelva i Calles, es troba l'aqüeducte romà millor conservat de la Comunitat Valenciana. El nom li ve pel túnel, tallat a pic, pel qual discorria l'antiga canalització d'aigua que arribava fins al pla de Lliria des de l'assut de Tuéjar. L'acostament al punt d'inici es fa per una pista de terra que sol ser accessible per a cotxes. A 4 km, es troba el pàrquing i, des d'ací per un sender ascendent, s'arriba al barranc de la Cueva del Gato, on ens trobem amb l'aqüeducte romà, un dels més importants d'Espanya.

13 LA RUTA DEL AGUA DE BUÑOL

BUÑOL

Distància: 7 km

Desnivell: 149 m

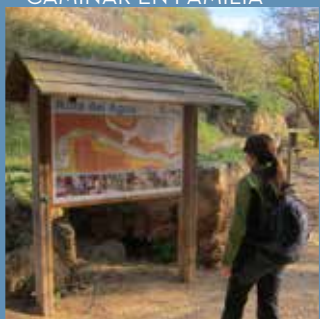
Localitat de partida: Buñol

Comarca: Hoya de Buñol-Chiva

La Ruta del Agua és un recorregut circular que passa per un dels exponents més importants de Buñol: la cova del Turche. Per a acostar-nos a la cova i l'espectacular cascada sobre un gorg d'aigües cristal·lines, la ruta ens porta a més a conèixer l'últim vestigi de l'horta tradicional, el passeig fluvial des del parc i brollador de San Vicente i el riu Juanes, una artèria que dona vida a Buñol i crea, sobre una geologia sorprenent, un paisatge de gran bellesa en el qual l'aigua és el principal protagonista. El sender arranca al costat d'un panell interpretatiu amb el croquis del recorregut i seguix el passeig fluvial fins a la cova del Turche.

CAMINAR EN FAMILIA

14 LA RUTA DEL AGUA DE CHELVA

CHELVA

Distància: 6 km

Desnivell: 200 m

Localitat de partida: Chelva

Comarca: La Serrania

La privilegiada situació de Chelva explica per què les civilitzacions més importants de la història valenciana s'han assentat ací. El fet de començar la ruta en la mateixa població és ja en si un motiu més que suficient per a visitar en família el nucli urbà amb els tres barris: la Judería, la Morería i Benacacira (barri andalusí). L'entramat dels carrerons segons la cultura resulta molt didàctic i interessant perquè els més xicotets identifiquen les diferents cultures que van habitar la població. La Ruta del Agua és un itinerari turístic circular que combina la cultura i la naturalesa en un agradable passeig de poc més de dos hores de duració.

CAMINAR EN FAMILIA

15 LA RUTA DEL AGUA DE TORREBAJA

TORREBAJA

Distància: 3,5 km

Desnivell: 8 m

Localitat de partida: Torrebaja

Comarca: El Racó d'Ademús

La ruta comença al costat de l'Aula de la Naturalesa, on es troba un panell interpretatiu amb tots els elements del patrimoni hidràulic que formen part del regadiu històric i la cultura de l'aigua. L'itinerari passa pel costat del Molino de San José, l'últim molí hidràulic que es va construir al Racó d'Ademús i l'ermita del mateix nom. Molt a prop, es troba el Molino del Señor, també conegut com a Molino de Abajo. Després de visitar estos dos molins, la ruta es dirigeix cap al pont del Guerrero, datat del segle XIII, que salva el riu Túria. Al costat del pont, hi ha un preciós bosc de ribera en el qual destaquen xops i til·lers de grans dimensions.

16 LOS CHORRADORES

NAVARRÉS

Distància: 2,5 km (lineal)

Desnivell: 74 m

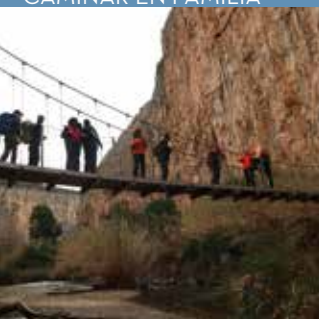
Localitat de partida: Navarrés

Comarca: La Canal de Navarrés

Al costat de la població de Navarrés, en direcció a Quesa, es troba l'entrada al Parc Natural Municipal de Los Chorradores de Navarrés. Es tracta d'un entorn de gran bellesa format per l'erosió del barranc d'El Barcal, on l'aigua, la geologia i l'exuberant vegetació creen un escenari únic. El mateix accés des del pàrquing és un camí que s'endinsa en el llit del riu per una senda excavada en la roca que ens porta als diferents chorradores, nom amb el qual es coneixen a la comarca les cascades d'aigua permanent. Al llarg d'este xicotet barranc, creixen lledoners, xops, figueres silvestres i tamarits.

CAMINAR EN FAMILIA

17 RUTA DE LOS PANTANEROS

CHULILLA

Distància: 3,74 km

Desnivell: 215 m

Localitat de partida: Chulilla

Comarca: La Serrania

La Ruta de Los Pantaneros, també coneguda com la Ruta de Los Puentes Colgantes, és un espectacular recorregut que s'endinsa en el profund canó del riu Túria en un paratge natural conegut com Los Calderones. A esta profunda gola, amb parets verticals de quasi 100 m d'altura, s'hi pot accedir pels ponts de fusta que travessen el riu, el sender del qual voreja la part superior dels tallats. Amb l'equipament d'este itinerari, s'ha tractat de recuperar el camí que recorrien els obrers que van treballar en la construcció de l'embassament de Loriguilla. Els operaris recorrien diàriament esta ruta al llarg de 5 km des de la població de Chulilla.

CAMINAR EN FAMILIA

18 RUTA DE L'AIGUA I RUTA DEL CASTELL

CARRÍCOLA

Distància: 5,63 km

Desnivell: 240 m

Localitat de partida: Carrícola

Comarca: La Vall d'Albaida

A Carrícola, podem fer dos rutes diferents que s'adapten a totes les edats i, a més, trobar obres d'art amagades en cada racó. Per als més xicotets, és ideal fer la ruta de l'aigua. Des del safareig del poble, baixa un carrer amb xicotets desviaments i fonts fins a trobar una àrea recreativa envoltada d'arbres amb taules i una tirolina. La Ruta de l'Aigua comença un poc més avall i està senyalitzada. La Ruta del Castell partix d'un xicotet parc amb un frontó des de la carretera. Al principi, el camí està cementat, però després es convertix en un sender que va guanyant altura fins a arribar en poc més de mitja hora a la fortalesa.

19 RUTA DEL MISTERIO DE LA HOZ

ZARRA

Distància: 5 km

Desnivell: 185 m

Localitat de partida: Zarra

Comarca: Vall d'Aiora-Cofrents

La Ruta del Misterio de la Hoz és un senzill recorregut circular dissenyat per a fer amb xiquets. El bosc encantat pel qual passa és un lloc curiós i amb un atractiu especial. Diuen que està inspirat en el bosc d'Oma, però, en el cas valencià, els troncs dels arbres estan brodats amb peces de punt de ganxo de colors. Els més xicotets hauran de trobar les lletres amagades darrere de cada nano situat al llarg de tot el recorregut. Una vegada les tinguen totes, podran desxifrar la frase màgica. El recorregut es fa en poc més de dos hores entre anada i tornada, però es pot optar per desviar-se per a visitar la presa.

CAMINAR EN FAMÍLIA

20 RUTA DEL REG MIL·LENARI

TORRENT

Distància: 13,44 km

Desnivell: 40 m

Localitat de partida: Torrent

Comarca: L'Horta Sud

Este sender del Reg Mil·lenari de Torrent fa un passeig pel patrimoni hidràulic, natural i etnogràfic del barranc de l'Horteta, un xicotet curs fluvial que antigament tenia curs d'aigua permanent i del cabal del qual es nodrien les hortes i la ciutat de Torrent. Es tracta de viatjar al passat a través de les infraestructures hidràuliques que han format part del reg històric de la capital de l'Horta Sud. Les restes del Pantà, la presa del qual encara està visible malgrat haver sigut reblida de sediments, la font de Sant Lluís, origen de la séquia de les Fonts, o les restes d'un aqüeducte medieval (els Arquets) són part d'este llegat etnogràfic.

SENDERS DE GRAN RECORREGUT

Camins que et canvien la vida

- 01 · GR 7 > Del Peloponés a Tarifa
- 02 · GR 10 > De Puçol a Lisboa
- 03 · GR 37 > Vies Pecuariés-La Serrania
- 04 · GR 160 > Camí del Cid
- 05 · GR 236 > Ruta dels Monestirs
- 06 · GR 238 > Terra del Vi
- 07 · GR 239 > Camí de Llevant
- 08 · GR 332 > La Canal

01 GR 7 DEL PELOPONÉS A TARIFA

El GR 7 el la primer sender de gran recorregut que va ser senyalitzat a Espanya el 1973. Enllaça amb el sender europeu E-4 (Arc Mediterrani), que naix a Grècia i després de creuar els Pirineus s'endinsa en Catalunya i Aragó per a continuar fins a Tarifa passant per la Comunitat Valenciana, Múrcia i Andalusia. El total estimat està en poc més de 6.000 km. S'endinsa en la província de València per Andilla i finalitza al Parc Natural de la Serra de Mariola. La longitud a la província de València arriba als 290 km amb un nivell mitjà entre 10 i 12 etapes.

SENDERS DE GRAN RECORREGUT

02 GR 10 DE PUÇOL A LISBOA

El sender de gran recorregut GR 10, E-7 com a identificació europea, part de la població de Puçol, al nord de la ciutat de València, i arriba fins a Lisboa seguint un traçat còncav per a recórrer íntegrament el Sistema Ibèric fins a la serra de Guadarrama per Gredos i el Sistema Central. Penetra en Portugal per la serra de Gata. Unix d'esta manera la Mediterrània amb l'Atlàntic i té una longitud estimada de 1.600 km. El major interès excursionista d'este sender de gran recorregut és que segueix íntegrament el Parc Natural de la Serra de la Calderona des dels seus contraforts mediterranis fins a la Cueva Santa i Sacañet.

SENDERS DE GRAN RECORREGUT

03 GR 37 VIES PECUÀRIES-LA SERRANIA

Teresa Casquel va dissenyar este sender de gran recorregut per la Serrania del Túria sobre la base del treball que va dur a terme sobre les vies pecuàries i camins tradicionals d'esta comarca. Titaguas, Aras de los Olmos, La Yesa i Alpuente queden units per una ruta circular dividida en cinc etapes amb un total de 68 km. Este GR no té cap dificultat tècnica ni és exigent quant a desnivell acumulat. La ruta ens porta per paratges i boscos mil·lenaris com el Travinar de la Torre, amb savines centenàries, pobles carregats d'història, camps abandonats i llogarets solitaris.

04 GR 160

CAMÍ DEL CID

El GR 160 és un sender que segueix les petjades de Rodrigo Díaz de Vivar seguint com a referència principal el Cantar de mio Cid, un dels poemes èpics medievals més coneguts de la literatura universal. El sender comença en Vivar del Cid, a Burgos, i finalitza a la ciutat de València. Està organitzat en cinc trams, i els dos últims corresponen a la província de València. El primer entra per la localitat d'Algar del Palància i seguint la Via Augusta arriba fins a la capital del Túria. El segon tram partix de València i finalitza a Bocairent també per la Via Augusta.

SENDERS DE GRAN RECORREGUT

05 GR 236

RUTA DELS MONESTIRS

La Ruta dels Monestirs és un sender de gran recorregut amb vocació històrica, religiosa i cultural. En el disseny es van recuperar els camins d'origen medieval que unien els cinc monestirs de les comarques de la Ribera, la Vall d'Albaida i la Safor. Alguns dels trams es completen amb la via verda de Carcaixent i és molt rellevant el pas per paratges naturals com la Murta, la Casella i la serra de Corbera, l'Ombria de Barx, Pinet, la serra del Buixcarró, Marxuquera o la vall de Vernissa. Té una distància de 78 km amb caràcter lineal i unix les ciutats de Gandia i Alzira.

SENDERS DE GRAN RECORREGUT

06 GR 238

TERRA DEL VI

Amb 214 km i 14 etapes, este sender circular és l'itinerari de major longitud que discorre íntegrament per la Comunitat Valenciana. El territori del boval, que és per on discorre el GR 238, està enclavat en un espai geogràfic amb una mateixa identitat cultural però gran varietat d'ecosistemes. Bàsicament és una part de la Meseta castellana elevada sobre 750 m d'altitud però que no arriba a ser completament plana. Les formes ondulades i les serres que delimiten l'espai conformen este paisatge, on la vinya és la protagonista. El disseny del sender abasta gran part del territori integrat a la comarca de Requena-Utiel.

07 GR 239

CAMÍ DE LLEVANT

El Camí de Llevant o el Camí de Sant Jaume de Ponent, com es coneix des de l'edat mitjana, és el nom que rep el camí de Sant Jaume des de València pel camí real de Madrid. Es tracta d'una travessia a peu que supera els 1.237 km creuant la província de València de nord a sud fins a la Font de la Figuera. Totalment senyalitzat i homologat com a sender de gran recorregut (GR 239), és un dels camins jacobeus més llargs de la península Ibèrica. Per ell hi transitaven comerciants i pelegrins, ja que era el pas natural de Castella cap a la mar.

SENDERS DE GRAN RECORREGUT

08 GR 332

LA CANAL

La històrica comarca de la Canal de Navarrés és, com el seu nom indica, un corredor natural entre el massís del Caroig i el canó del riu Xúquer. En la capçalera, la mola de Cortes de Pallás dificulta el pas cap a Millares, última població de la comarca. El sender de gran recorregut GR 332, dissenyat de manera lineal, connecta els municipis de la Canal amb el cim del Caroig passant pels paratges naturals més excel·lents i amb trams d'impressionant bellesa i grandiositat, especialment a partir de Bicorp, amb la variant a la zona d'acampada d'El Benafetal, molt prop del naixement del riu Fraile.

PER A ABANS I DESPRÉS

Uns quants consells

Caminar a l'aire lliure és una manera excel·lent per a millorar la nostra salut física i emocional. Ningú pot negar els beneficis que qualsevol activitat a l'aire lliure ens aporta per a la salut, però precisament el senderisme és un dels esports que més ens beneficiem. Caminar és la forma més natural de mantindre's en forma i, si al moviment li afegim un entorn privilegiat, un grup d'amics, una certa curiositat per descobrir paratges nous i una xicoteta dosi d'aventura, el gaudi està garantit.

Però, perquè el benestar mentre caminem siga complet i res ens pugua complicar l'excursió, hem de tindre en compte uns quants detalls.

1. En primer lloc i el més important, necessites unes bones botes de muntanya. Si preferixes sabatilles per comoditat, tingues sempre en compte que tinguen una sola duradora i amb adherència, teixit transpirable i subjecció correcta. No escatimes preu en el calcer, la qualitat és fonamental.
2. Porta la roba adequada: tècnica i de qualitat. El millor és vestir-se per capes. La primera i més pròxima a la pell ha de ser d'un material sintètic que no s'humitege i permeta el pas de la nostra suor cap a fora. El mateix en la segona capa, un folre polar o similar, que ens mantinga calents

i secs. I finalment, un anorac, transpirable també, que talle el vent i ens mantinga secs si plou. Esta tercera capa, haurem de portar-la sempre en la motxilla.

3. Convenen les motxilles amb subjecció lumbar per a portar aigua, menjar, una farmaciola de primers auxilis, una manta tèrmica i la roba d'abric, així com l'impermeable.
4. Els bastons poden ser d'ajuda, però no són imprescindibles.
5. Cal portar barret, ulleres de sol i protecció solar.
6. El dispositiu GPS i el mòbil, sempre carregat. Un carregador addicional mai ve malament.
7. Abans de partir, consulta la predicció meteorològica, informa't de la ruta prèviament i tracta de memoritzar el mapa i els llocs per on discorre l'excursió.
8. Deixa dit sempre on vas i el recorregut que penses fer, i, per descomptat, mai vages sol.
9. Evita les hores centrals del dia, matina sempre, i, si la calor referma o les previsions no són bones, no isques a la muntanya.
10. I finalment, tingues sentit comú en tot moment. Adapta la ruta al teu nivell, tens infinites possibilitats. No arrisques innecessàriament i, davant qualsevol dubte, aprén a saber renunciar.

Per a quan estigues de tornada, pensa que el teu cos pot no estar acostumat a activitats intenses i els teus músculs tampoc. És normal, si no es fa exercici amb regularitat, sentir cansament o dolor muscular. Si has usat l'equip adequat, no tens per què tindre cap problema, però posar-te durant l'activitat o al retorn roba de compressió pot millorar la circulació i l'oxigenació de la sang. Un altre tema important és hidratar-se bevent encara que no tinguem set. L'aigua o les begudes isotòniques ajuden a la recuperació.

I ja per a finalitzar, uns estiraments no ens vindran malament. Molts subestimen este consell, però esta pràctica és primordial per a la recuperació del cos. No requerix molt de temps i t'adonaràs de com es pot alleujar de ràpid el cansament o el dolor després d'una llarga caminada. Al final de l'excursió o bé en arribar a casa, cal ingerir aliments nutritius encara que no tinguem gana. Els nutrients són imprescindibles per al bon funcionament dels músculs. A part dels aliments, prendre algun suplement com el magnesi millorarà molt la nostra recuperació.

D | Diputació
V | de València

**Diputació de València
(València Turisme)**

C/ Avellanes, 14-2-H

46003 València

Tel. 963 887 221

valenciaturisme@dival.es

<https://turisme.dival.es>

www.valenciaturisme.org

 @valenciaturisme

 @valenciaturisme

 @valenciaturisme

 Valencia turisme

©2024 Edició

Diputació de València

©2024 Textos i Fotografies

José Manuel Almerich

©2024 Cartografies

Institut Valencià de Cartografia

